MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Lainsäädäntöneuvos Pekka Kemppainen

MUISTIO
7.3.2017

HE 262/2016 vp

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VESILAINSÄÄDÄNNÖN KÄYTTÖOIKEUSSÄÄNTELYN UUDISTAMISEKSI

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hallituksen esitystä vesilainsäädännön käyttöoikeussääntelyn uudistamiseksi yksityiskohtaisesti harkittuna ja perusteltuna.

Vesivarojen hyödyntämiseksi tarvittavat lunastus- ja käyttöoikeudet toisen omaisuuteen ovat keskeinen osa vesilain järjestelmää. Hallituksen esityksessä vuosikymmeniä vanha käyttöoikeussääntely on uudistettu vastamaan perustuslakisääntelyn kehitystä niin, että sen voidaan ministeriön käsityksen mukaan katsoa olevan sopusoinnussa omaisuudensuojaa koskevien perustalain säännösten kanssa.

Edellytykset käyttö- tai lunastusoikeuden myöntämiseksi on esityksessä onnistuneesti porrastettu yhtäältä omaisuudensuojalle aiheutuvien rajoitusten laajuuden perusteella ja toisaalta ottaen huomioon vesitaloushankkeen merkitys yleisen tarpeen kannalta. Edellytykset hankkeiden toteuttamiseksi tiukentuvat omaisuudensuojan vaatimalla tavalla, mutta uudistettu sääntely mahdollistaa edelleen sekä yksityistä että yleistä tarvetta palvelevien vesitaloushankkeiden toteuttamisen kestävällä tavalla.

Kannatettavaa on myös keventää vesistönalitusten ennakkovalvontaa korvaamalla ehdoton lupavaatimus ilmoitusmenettelyllä esityksen mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää huomiota ehdotuksen 2 luvun 13 a §:ään, joka sisältää esimerkinomaisen luettelon yleisen tarpeen vaatimista hankkeista. Pykälän 2 kohdan mukaan tällainen yhteiskunnan kannalta merkityksellinen tarve voisi liittyä yleisen virkistyskäytön tai luonnonsuojelun edistämiseen. Ministeriö katsoo, että yleisen virkistyskäytön mainitseminen esimerkkinä antaa tässä yhteydessä liian rajaavan ja siten virheellisen käsityksen vesivarojen eri käyttötarkoitusten edistämisen ja yhteensovittamisen tarpeista yleisen edun kannalta. Tämä käsitys korostuu mainittaessa yleinen virkistyskäyttö rinnan luonnonsuojelun edistämisen kanssa. Toisaalta pykälän esimerkkiluettelossa ei mainita yleisen tarpeen näkökulmasta merkittäviä vesien ja vesiympäristön hyvää tilaa edistäviä hankkeita. Ministeriö esittää tämän vuoksi harkittavaksi, että ehdotuksen 2 luvun 13 a §:n 2 kohta muotoiltaisiin seuraavasti:

> […] Tällainen tarve voi liittyä
> ----
> 2) ~~yleisen virkistyskäytön~~ <u>vesien ja vesiympäristön käytön ja hyvän tilan</u> tai luonnonsuojelun edistämiseen;
> ---